

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/43690,Parafia-Swietego-Stanislaw-Biskupa-i-Meczennika-w-Jasle.html>
19.05.2024, 12:15

Parafia Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika w Jaśle

Hasło wydrukowane w **Tom V**

Parafia Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika w Jaśle, erygowana 1 VI 1971; w końcu lat 70. liczyła ok. 6,5 tys. wiernych. Kościół parafialny stanowi dawna kaplica wybudowana 1892–1893 dla jasielskiego gimnazjum. Od IX 1945 do czasu ukończenia restauracji kościoła farnego w XII 1949 świątynia pełniła rolę kościoła parafialnego. 1950 podniesiono ją do rangi kościoła filialnego jasielskiej fary. Pierwszym proboszczem nowoutworzonej parafii był (do 1995) ks. Stanisław Kołtak dotychczasowy rektor kaplicy gimnazjalnej.

3 I 1982 msza św. w intencji 9 górników zastrzelonych w kopalni „Wujek”, a tydzień późn. msza za Ojczyznę, a po niej [Droga](#) Krzyżowa w intencji „zabitych, pobitych, prześladowanych, internowanych” w stanie wojennym. Od poł. 1982 w kościele św. Stanisława każdego 13. dnia mies. msze święte za Ojczyznę, podczas których kazania wygłaszali z reguły ks. S. Kołtak i ks. dr Stanisław Marczak, wikariusz i katecheta. Msze o charakterze patriotycznym również w rocznice ważnych świąt narodowych, jak 3 V i 11 XI oraz podpisania Porozumień Sierpniowych. Od X 1984 w kościele św. Stanisława również rocznicowe msze w intencji zamordowanego przez funkcjonariuszy SB ks. Jerzego Popiełuszki. W nabożeństwach licznie uczestniczyli członkowie „S”, harcerze i młodzież szkolna. Często miały one uroczystą oprawę słowno-muzyczną. Za pośrednictwem parafii udzielano pomocy finansowej rodzinom internowanych działaczy „S” oraz członkom zw. znajdującym się w ciężkiej sytuacji materialnej. Do końca lat 80. organizowano także zbiórki pieniędzy dla rodzin osób, które otrzymały kary adm. za kolportaż podziemnych wydawnictw i ulotek. Od 1983 w częściowo wówczas tylko ukończonym domu parafialnym odbywały się w ramach [Duszpasterstwa](#)

[Ludzi Pracy](#) prelekcje i dyskusje nt. społecznej nauki Kościoła, a późn. także spotkania ze znanymi działaczami związkowymi i opozycyjnymi, ludźmi kultury i nauki (wśród zapraszanych gości byli m.in. Adam Gwiazda, Władysław Siła-Nowicki, Wojciech Ziemiński, Zofia i Zbigniew Romaszewscy, Adam Macedoński, Antoni Lenkiewicz, Leszek Wójtowicz, Leszek Wierzejski, Tadeusz Sikora).

Kazania ks. Kołtaka i Marczaka nagrywali funkcjonariusze SB. Zarzucając im prowadzenie „działalności politycznej o treściach destrukcyjnych podsycających napięcie społeczne”. Wojewoda krośnieński kilkakrotnie żądał od władz kościelnych podjęcia wobec nich oraz drugiego wikariusza i katechety ks. Jana Guta „stosownych działań” dyscyplinujących. Wymienieni kapłani zostali objęci przez SB „aktywną kontrolą operacyjną”. I 1983, w czasie przesłuchania ks. Marczaka w KW MO w Krośnie dwaj funkcjonariusze SB grozili mu śmiercią. IV 1985 ks. Kołtak i Marczak jako szczególnie niebezpieczni duchowni z terenu województwa krośnieńskiego zostali wytypowani przez naczelnika Wydz. IV SB WUSW w Krośnie do internowania na wypadek „wzrostu zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny” (1987–1988 obaj kapłani umieszczani na sporządzanych przez Wydz. ds. Wyznań i Wydz. IV SB listach duchownych „wrogich ustrojowi PRL”). Ksiądz Kołtak był od I 1987 rozpracowywany w ramach SOR krypt. Belzebub. Z kolei przeciwko ks. Gutowi w II poł. 1985 przeprowadzono inspirowaną przez SB prowokację, oskarżając go, że w czasie lekcji religii „znieważył Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej” i jego członków oraz „naruszył nietykalność cielesną” jednego z uczniów ciągnąc go za ucho. Ksiądz Gut został poddany inwigilacji w ramach SOR krypt. Klecha. SB zainspirowała także publikację wymierzonego w niego tendencyjnego art. w „Sztandarze Młodych”, a Sąd Rejonowy z Jaśle ukarał go grzywną w wysokości 50 tys. zł.

W domu parafialnym odbywały się zebrania powołanej 22 III 1989 Międzyzakładowej Komisji Organizacyjnej „S”, tutaj też zbierano podpisy pod listami kandydatów KO „S” do Sejmu i Senatu przed wyborami 4 VI 1989.

Od 1995 proboszczem jest ks. Tadeusz Paszek. Obecnie

parafia liczy 4530 wiernych.

Krzysztof Kaczmarek

[Jasło, Region Podkarpacie](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)